

Підготовка спортивного резерву та відбір баскетболістів в США

^{1,2}Микола Безмилов, ²Оксана Шинкарук,
³Terence Murphy

¹Федерація баскетболу України, ²Національний університет фізичного виховання та спорту України, Київ, Україна, ³Університет штату Мічиган, США

Анотація. Постійне зростання конкуренції та динамічність спортивного результату на світовій арені потребують постійного пошуку ефективних шляхів вдосконалення системи підготовки спортивного резерву. Особливо гострою ця проблема є для ігрових командних видів спорту. *Мета.* Проаналізувати соціально-економічні та організаційно-методичні особливості системи підготовки резерву та відбору баскетболістів в США. *Методи.* Аналіз літературних джерел та даних всевітньої мережі Internet, аналіз змагальної діяльності, опитування експертів, методи математичної статистики. *Результати.* Проаналізовано та представлено особливості системи підготовки баскетбольного резерву в США. Систематизовано ключові фактори, які визначають ефективність функціонування самобутньої американської моделі багаторічної підготовки спортивного резерву в багатьох видах спорту: 1) відсутність прямого державного фінансування та управління галузю фізичного виховання і спорту; 2) багаточисельність, автономність та розрізненість окремих учасників фізкультурно-спортивного руху; 3) провідна роль освітніх установ у процесі підготовки спортивного резерву; 4) ціннісне ставлення до занять спортом та велика масовість тих, хто займається. Показано особливості організації шкільного та студентського спорту в США, на базі якого відбувається підготовка віддаленого та найближчого резерву для професійного спорту. Виділено основні ланки системи організації та управління баскетболом у США. Функціонування спорту та підготовка резерву в США переважно відбуваються екстенсивним шляхом. Основою багаторічних успіхів американських баскетболістів на міжнародній арені є популярність і масовість занять та розгалужена мережа високих за своїм рівнем шкільних та студентських змагань. Вказується на важливість врахування історичних, соціально-економічних, політичних та інших особливостей держави, традицій вітчизняної школи спорту під час перенесення досвіду зарубіжних моделей багаторічної підготовки для реалізації в умовах іншого соціокультурного середовища.

Ключові слова: баскетбол, підготовка резерву, відбір, система змагань, драфт, студентський спорт, професійний спорт.

Mykola Bezmylov, Oksana Shynkaruk, Terence Murphy

SPORTS RESERVE TRAINING AND SELECTION OF BASKETBALL PLAYERS IN THE USA

Abstract. The constant growth of competition and the dynamism of sports results on the world arena require a constant search for effective ways to improve the system of the sports reserve preparation. This problem is especially acute for team sports events. *Objective.* To analyze the socioeconomic and organizational and methodological peculiarities of the system of training reserve and selection of basketball players in the United States. *Methods.* Analysis of literature sources and data of the Internet, analysis of competitive activity, surveys of experts, methods of mathematical statistics. *Results.* The peculiarities of the basketball reserve training system in the USA are analyzed and presented. The key factors determining the effectiveness of the original American model of long-term preparation of the sports reserve in many sports events are systematized: 1) the lack of direct government funding and management of physical education and sport; 2) the large number, autonomy and diversity of individual participants in the physical culture and sports movement; 3) the leading role of educational institutions in the process of sports reserve preparation; 4) value attitude to sports engagement and a large number of those engaged. The peculiarities of school and student sport organization in the USA are shown, on the basis of which the remote and the nearest reserve for professional sport is prepared. The main links of the system of basketball organization and management in the USA are highlighted. The functioning of sport and reserve training in the United States are mostly extensive.

Вступ. Підготовка спортивного резерву – багаторічний складний процес, у рамках якого залучається значний людський та ресурсний потенціал держави. Через об'єктивні обставини соціально-економічного та культурно-історичного характеру в різних країнах світу сьогодні склалися своєрідні, інколи кардинально відмінні одна від одної, системи підготовки спортсменів [2, 3, 5, 8, 13].

Постійне зростання конкуренції та динамічність спортивного результату на світовій арені потребують постійного пошуку ефективних шляхів вдосконалення системи підготовки спортивного резерву [12, 30]. Особливо гострою ця проблема є для ігрових командних видів спорту [22–25, 32]. Відсутність безперервної роботи, пов'язаної із підготовкою своєчасного резерву, досить часто призводить до того, що національні збірні команди на тривалий час випадають із боротьби за нагороди престижних міжнародних змагань [4, 8, 15].

Вивчення світового досвіду підготовки віддаленого та найближчого спортивного резерву є одним із найбільш важливих шляхів для подальшого вдосконалення [11, 12, 14]. Особливий інтерес, на наш погляд, може викликати досвід підготовки спортивного резерву в невеликих за територією та чисельністю населення країнах, які значно поступаються провідним державам світу, однак, невидлячись на це, з успіхом конкурують з ними на міжнародній спортивній арені [6].

Прикладом такого успішного протистояння можна вважати виступи представників ігрових видів спорту колишньої союзної республіки Югославія, які протягом тридцяти років становили гідну конкуренцію американським та радянським спортсменам на олімпійських аренах та інших міжнародних змаганнях. При цьому чисельність населення цієї держави була в десятки разів нижчою за населення США та СРСР [7].

Bezmylov M, Shynkaruk O, Murphy T. Sports reserve training and selection of basketball players in the USA. Theory and Methods of Physical education and sports. 2020; 3: 10–20
DOI: 10.32652/tmfvs.2020.3.10–20

Безмилов М, Шинкарук О, Теренс Мурфі. Підготовка спортивного резерву та відбір баскетболістів в США. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2020; 3: 10–20
DOI: 10.32652/tmfvs.2020.3.10–20

The basis of the long-term success of American basketball players in the international arena is the popularity and mass-scale engagement as well as an extensive network of high-level school and student competitions. The importance of taking into account the historical, socioeconomic, political and other peculiarities of the state, the traditions of the national sports school while transferring the experience of foreign models of long-term training for implementation in other socio-cultural environment.

Keywords: basketball, reserve preparation, selection, competition system, draft, student sport, professional sport.

Розглядаючи особливості підготовки спортсменів у різних країнах світу, необхідно чітко усвідомлювати, що існуючі національні системи підготовки стали можливими завдяки багаторічним традиціям, соціально-економічним та історико-ідеологічним умовам, які склалися в конкретній державі. Такі умови для розвитку спортивної підготовки є досить специфічними та малопридатними для успішної реалізації в інших країнах. На жаль, багато хто з фахівців не надають цьому значення та у своїх працях, посилаючись на успішність виступів команди тієї або іншої країни, закликають до повного копіювання зарубіжного досвіду. Для держави, яка не володіє відповідною законодавчою та соціально-економічною базою, такі рекомендації мають переважно утопічний характер [7, 9].

У зв'язку з цим, актуальним дослідженням, на наш погляд, є вивчення світового досвіду підготовки спортивного резерву в ігрових видах спорту та можливість використання передових знань і розробок для підготовки вітчизняних спортсменів в реаліях українського спорту. Робота виконується в рамках Зведеного плану НДР НУФВСУ на 2020–2025 рр.

Мета дослідження – проаналізувати соціально-економічні та організаційно-методичні особливості системи підготовки резерву та відбору баскетболістів у США.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури та даних мережі Інтернет, систематизація (дозволили провести ретроспективний та сучасний аналіз питань формування системи підготовки резерву в баскетболі в США, визначити особливості відбору та підготовки резерву в багаторічному процесі вдосконалення); аналіз змагальної діяльності, метод експертних оцінок, методи

математичної статистики (допомогли визначити особливості змагальної діяльності в баскетболі в США, виявити та систематизувати думки тренерів, спортсменів щодо критеріїв, тестів, підходів у процесі відбору баскетболістів, тестування резерву).

Результати дослідження. У ході експертного оцінювання використовували метод переваги. Узгодженість думок експертів перевіряли за допомогою розрахунку коефіцієнта конкордації Кендалла, для підтвердження якого перевіряли його значущість за критерієм узгодження Пірсона – χ^2 -критерієм. Статистичну обробку даних проводили за допомогою програмного пакета математичної статистики «Statistica 6.0» (StatSoft Inc., США, 1999) і редактора таблиць «Excel 2003» (Microsoft, США, 2003). Для обробки даних, отриманих під час проведення досліджень, використовували метод середніх величин, що включав розрахунок середнього значення, стандартної похибки [17, 18].

Аналізуючи особливості розвитку та функціонування баскетболу в США, на наш погляд, неможливо не відмітити ряд важливих положень, які багато в чому визначають унікальність американської системи.

1. *Відсутність прямого фінансування та управління з боку держави* [7, 10, 28]. На думку представників влади, такий підхід дозволяє уникнути можливості появи корупційної складової. Всі фінансові проблеми стають винятковою справою громадськості, різних спортивних організацій, спонсорів та інших учасників фізкультурно-спортивного руху. Відстороненість держави проявляється не тільки у вигляді відсутності бюджетного фінансування, а й дієвого державного апарату управління галуззю.

Створена при президентові США Національна рада з питань фізич-

ної культури та спорту виконує переважно консультативну та пропагандистську функції, ніж реально управлінську. Передача ініціативи громадськості в питаннях розвитку спорту призвела до втрати можливості створення важливої ланки, якою в багатьох країнах світу є спеціально створені державні інститути.

На думку фахівців, навіть і ті успішні результати, які демонструють американські спортсмени на міжнародній спортивній арені, не відповідають існуючому величезному людському та економічному потенціалу та не відображають увесь ресурс, який є в США та може бути реалізований за умови раціоналізації багаторічної системи підготовки [10].

Превага централізованого підходу в питаннях управління спортивним рухом сьогодні є цілком очевидною та не викликає сумнівів. Про це свідчать спортивні досягнення країн, які мали змогу підпорядкувати єдиній меті інтереси розрізнених фізкультурно-спортивних одиниць та об'єднати в одну систему з акцентом на кінцевий результат, змістити акценти на інтереси держави, а не на індивідуальні амбіції окремих особистостей.

Окремі вчені [10] висловлюють здивування з приводу стійкого небажання американських фахівців використати успішний досвід підготовки спортсменів, який було накопичено в країнах колишнього соціалістичного табору (СРСР, НДР). Саме розроблена східноєвропейськими фахівцями централізована модель системи підготовки національних збірних команд зарекомендувала себе в багатьох країнах як ефективна.

Lockhart С. зазначає, що американським спеціалістам ставлять за провини небажання використовувати ці напрацювання, надмірну впевненість у своїй національній унікальності, недалекоглядність із стереотипністю мислення тощо [26]. Очевидно проблема в даному випадку полягає у відсутності необхідних передумов для реалізації такого підходу. Централізована модель організації системи підготовки стає можливою та ефективною лише за наявності чіткої ієрархіч-

ної вертикалі влади, яка й забезпечує функціонування всієї системи.

Навіть при всьому своєму бажанні американським фахівцям сьогодні навряд чи вдасться відтворити дещо подібне. Свобода особистості та її інтереси є найвищими цінностями американського суспільства, вони закріплені на законодавчому рівні та є протягом багатьох століть непохитними. В США розуміють складність цієї проблеми, бо країна неодноразово з метою підвищення якості олімпійської підготовки здійснювала спроби створення централізованої системи.

2. Велика кількість, автономність та розрізненість окремих учасників фізкультурно-спортивного руху. Сьогодні, за підрахунками фахівців, у США зареєстровано понад сотні різних спортивних громадських об'єднань. На рисунку 1 нами систематизовано фізкультурно-спортивні організації в США, більшість яких задіяні в масовому спорті та рекреаційній активності населення.

Однією з провідних організацій, яка регулює діяльність у цьому напрямі, є Американський союз з питань охорони здоров'я, фізичної культури, рекреації та танців (AAPERD).

Важливу роль під час підготовки баскетбольного резерву в США виконують освітні установи [7, 9, 19, 28]. Саме на базі шкільних та університетських закладів американська молодь здобуває всі необхідні спортивні навички та вміння. Управління шкільним спортом у США здійснюється кількома громадськими об'єднаннями, серед яких можна виділити Національну федерацію шкільних спортивних асоціацій та Національну асоціацію державних шкіл США. Провідною організацією університетського спорту є Національна асоціація студентського спорту (NCAA), яка сьогодні об'єднує понад двадцять популярних для молоді видів спорту.

Досить широко представлені організації медико-біологічного спрямування, метою діяльності яких є дослідження впливу рухової активності та занять спортом на здоров'я людини, профілактику захворювань тощо. Понад 85 років у США успішно функціонує Національний інститут здоров'я,

який об'єднує більше тридцяти окремих інститутів та дослідницьких центрів.

Проте існуюча багаточисельність та автономність фізкультурно-спортивних суб'єктів у США має і свої недоліки. Різні співтовариства зазвичай практично не координують свою діяльність, а деякі з них вступають в протистояння та протиріччя з іншими. Подібна автономія проявляється й на рівні місцевих муніципалітетів. Ради штатів з питань фізичної культури та спорту можуть самостійно визначати перелік видів спорту та характер рухової активності, які будуть представлені в освітніх установах. Єдиної для всіх штатів програми розвитку та контрольних нормативів з оцінювання фізичної підготовленості не існує. Спостерігаються випадки, коли навіть правила виду спорту та їх трактування можуть відрізнитися залежно від конкретного американського штату. Це створює дисбаланс та складнощі для самих спортсменів.

Подібна хаотичність в управлінні проявляється не на всіх ланках фізкультурно-спортивного руху в США. На відміну від масової фізичної культури ринок професійних спортивних послуг здійснює своє функціонування на інших засадах. У професійному американському спорті на законодавчому рівні закріплено право на монополію, тобто централізацію управлінської влади в єдиних руках. Потрібно відмітити, що це майже не єдиний випадок в історії американського законодавства, коли організації отримали виняткове право на надання послуг у своєму виді діяльності [7]¹.

Провідна професійна ліга сьогодні фактично контролює ринок у рамках свого виду спорту (в баскетболі – Національна баскетбольна асоціація, в хокеї – Національна хокейна ліга). На-

ціональні ліги та асоціації визначають календар змагань, рівень заробітної плати гравців, розподіл доходів від проведення чемпіонату і мають права на продаж телевізійних трансляцій тощо.

Неодноразово між профсоюзною організацією спортсменів та керівництвом ліг виникали протиріччя, які призводили до тимчасового припинення спортивних змагань («локауту» в НБА та НХЛ). Проте зазвичай подібні страйки спортсменів не продовжувались більше року і не приводили до позитивного рішення, адже гідного альтернативного варіанту в гравців, які звикли отримувати мільйонні гонорари, просто немає. Це розуміють керівники професійних ліг, які займають жорстку позицію в питаннях зміни рівня заробітних плат та готові навіть тимчасово втратити прибутки, однак при цьому зберегти свою владу на монополію прийняття рішень та ведення справ у чемпіонаті.

Ринкові механізми в цьому секторі американського бізнесу не працюють. Можна лише припустити, яка справжня трансферна вартість «зірок» американського професійного баскетболу. Єдиний спосіб це зробити – дати ринку можливість самостійно встановити ту ціну, яку команди будуть готові заплатити за того або іншого гравця, як це було зроблено в клубах Європи. Однак цього не відбувається. Більше того, переходи гравців із одного американського клубу до іншого є небажаними та нечастими явищами. Ліги штучним шляхом створюють та підтримують рівновагу між командами. Найбільш перспективні молоді гравці після процедури «драфту» потрапляють в слабкі команди.

Ці правила функціонування професійного спорту в США зберігають крихкий баланс сил та забезпечують максимальні прибутки від проведення спортивних змагань. У тих питаннях, коли йдеться про отримання максимальних прибутків, навіть у США вдається знайти спосіб обійти фундаментальні принципи свободи і вільної конкуренції та створити досить ефективну модель централізованого управління.

¹ Постанова Верховного суду США про розгляд позову представників бейсбольного клубу «Балтімор» проти Головної бейсбольної ліги від 19.04.1922 р. Верховний суд США залишився на боці ліги та відхилив позов бейсбольного клубу, який звинувачував лігу в монополії на ринку спортивних послуг. Американський суд вважав за необхідне існуючі умови для успішного функціонування професійної ліги. Рішення з ГБЛ також набуло поширення і на інші професійні ліги.

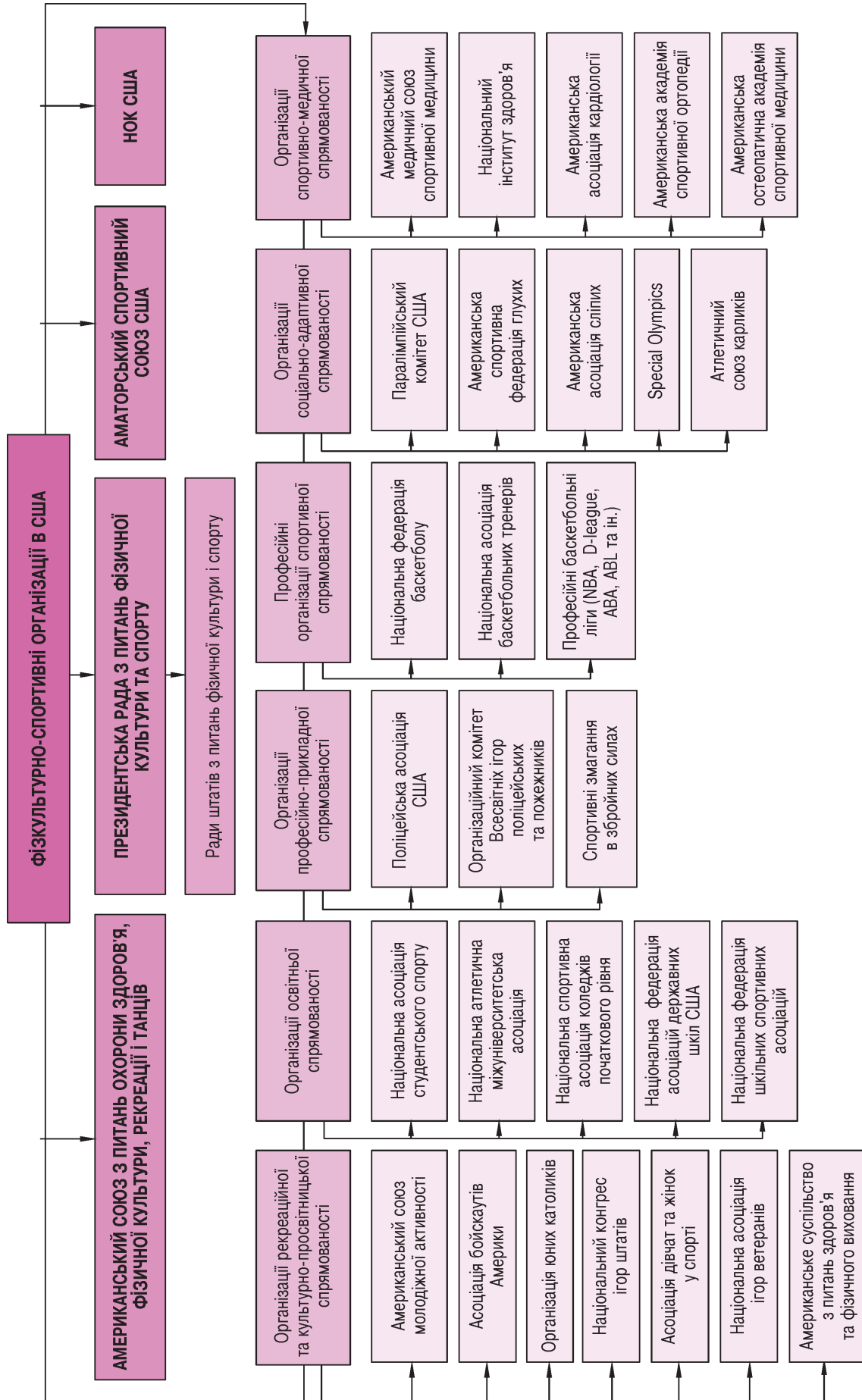

Рисунок 1 – Фізкультурно-спортивні організації в США

3. *Провідна роль освітніх установ під час підготовки спортивного резерву.* Основною базою для формування віддаленого та найближчого резерву в США є школи, коледжі та університети. Досить символічним є й той факт, що баскетбол було винайдено університетським викладачем фізичного виховання. Саме в рамках освітніх установ традиційно сконцентровано матеріально-технічний та кадровий потенціал галузі. Заняттям спортом охоплена практично вся молодь. Широка мережа шкільних та студентських змагань дозволяє задіяти практично всі освітні установи держави [18, 28].

Шкільні та студентські змагання користуються величезним попитом у американської молоді. Фінальна стадія найбільш престижних студентських баскетбольних змагань за своєю популярністю інколи перевершує навіть матчі НБА. Поєдинки так званого «березневого шаленства» («march madness») в прямому ефірі транслюють провідні канали країни. Безкомпромісність спортивної боротьби на цих змаганнях обумовлена не контрактами зобов'язаннями і прагненням отримати преміальні, а бажанням захистити престиж своєї «альма матер».

Освітні установи в штатах зацікавлені у залученні та створенні умов для своїх найсильніших спортсменів. Рівень результатів виступів на змаганнях є одним із «лакмусових папірців» успішності діяльності закладу, він слугує дієвим засобом для реклами та подальшого залучення абітурієнтів.

Поширеним та ефективним для американського професійного спорту є шлях залучення іноземних гравців у НБА через університетський спорт. Це пов'язано з тим, що, по-перше, з такими гравцями не потрібно підписувати професійний контракт; по-друге, спортсмени мають можливість отримувати постійну ігрову практику протягом тривалого часу, яка дозволяє проявити свої здібності; по-третє, спортсмен у цей період часу адаптується до специфіки американського баскетболу та суспільства і вирішує ряд важливих соціальних питань.

Для перегляду перспективних молодих гравців у США організують

спеціальні літні табори, де кожен баскетболіст може зарекомендувати себе та потрапити до університету. Тренери американських команд переглядають на цих турнірах талановиту молодь з усього світу.

Більшість університетів у США мають розгалужену матеріально-технічну базу: сучасні ігрові та тренажерні зали, басейни, масажні кабінети тощо. Психологи, спеціалісти з харчування та гігієни, реабілітологи та інші фахівці своєчасно здійснюють необхідну консультативну допомогу.

Сьогодні найбільш престижні студентські баскетбольні змагання, які проводяться під егідою NCAA (Національна асоціація студентського спорту), розподілені на три дивізіони, в кожному з яких представлено до трьохсот студентських команд. До першого дивізіону входять найсильніші студентські команди, гравці яких у подальшому найчастіше потрапляють до професійного баскетболу.

Рівень окремих студентських команд сьогодні настільки високий, що деякі з них можуть з успіхом скласти конкуренцію на змаганнях багатьом професійним командам з Європи. Для участі в Олімпійських іграх до 1992 р. національна збірна команда США з баскетболу повністю була укомплектована силами студентських команд.

Середній вік гравців американської команди не перевищував при цьому двадцяти років. Недивлячись на це, американська молодь всього лише двічі віддавала найвищі нагороди Ігор Олімпіад збірним, баскетболісти яких перебували в оптимальній для демонстрації найвищих результатів віковій зоні (23–30 років) (рис. 2).

Вік спортсменів, роки

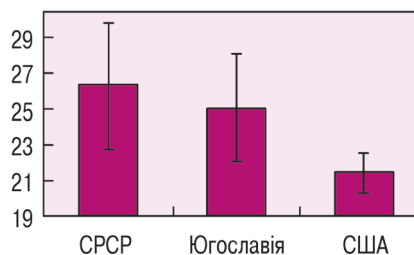

Рисунок 2 – Середній вік гравців національних збірних команд США, СРСР та Югославії з баскетболу на Іграх Олімпіад та чемпіонатах світу 1968–1988 рр.

4. *Ціннісне ставлення та масовість занять спортом.* Заняття фізичною активністю та спортом є невід'ємною частиною життя американського суспільства. На думку самих американців, суть спорту за своєю філософією дуже близька до їхнього звичного життя. Такі якості як боротьба за лідерство, постійна конкуренція, працелюбність та наполегливість, можливість досягнення успіху завдяки своїм зусиллям та інше, завжди заохочувались в американському суспільстві.

Для багатьох молодих людей афроамериканського походження заняття баскетболом дозволяють уникнути кримінальних перспектив і бідності, отримати гідну освіту в одному із престижних навчальних закладів країни. Для цієї категорії американського суспільства баскетбол – це не просто гра, а невід'ємна частина сформованої самобутньої субкультури. Багато хто із відомих американських темношкірих баскетболістів свої перші навички гри отримали на вуличних майданчиках бідних кварталів.

Переважну більшість баскетболістів (приблизно 80 % гравців) сьогодні представляє саме афроамериканська частина населення США.

За даними Асоціації спорту та фітнес-індустрії (SFIA), баскетболом у США займається понад 26 млн осіб. Із них лише 14,4 млн – це діти від 6 до 14 років [19].

Багаторічні традиції підготовки баскетбольного резерву в США ґрунтуються на трьох, відносно самостійних ланках (рис. 3). Перша належить до системи освітніх установ різного рівня. Для багатьох країн це спеціалізовані навчальні заклади (ДЮСШ, УОР), в яких здійснюється підготовка віддаленого та найближчого резерву. В США цього немає, цю функцію виконують шкільні та університетські установи. В системі шкільного та студентського спорту в США задіяні десятки мільйонів дітей та підлітків.

Завдяки такій масовості та наявності ефективно організованої системи дитячо-юнацьких змагань американський професійний спорт регулярно отримує нове покоління якісних вихованців.

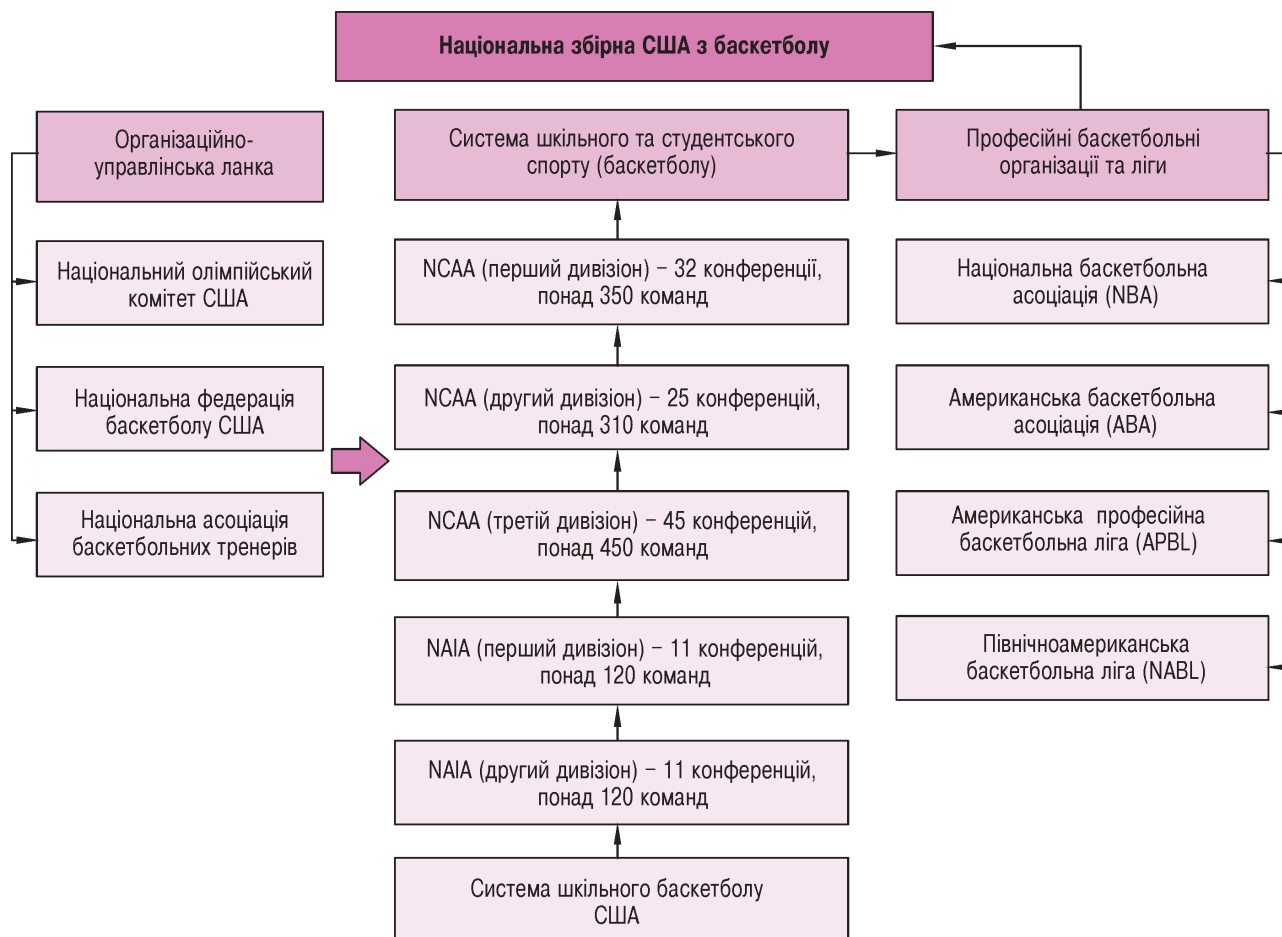

Рисунок 3 – Система підготовки баскетбольного резерву в США

Професійні баскетбольні ліги становлять наступну ланку цієї системи. Найбільш успішні молоді гравці отримують шанс підписати контракт із професійним баскетбольним клубом, де й відбувається їх подальше вдосконалення. Найбільш престижною професійною баскетбольною лігою в США є Національна баскетбольна асоціація (НБА), в змаганнях якої беруть участь 30 баскетбольних команд і понад 450 спортсменів. У США також функціонують й інші професійні та півпрофесійні ліги (NBA G-league, ABA, ABL, CBA, ECVL тощо).

До третьої ланки системи входять об'єднання організаційно-управлінського та консультативно-регламентуючого характеру.

Ці організації забезпечують координацію діяльності в рамках виду спорту. Національна федерація, наприклад, забезпечує стратегію розвитку баскетболу, його популяризацію в країні та взаємозв'язок з національни-

ми та міжнародними спортивними організаціями.

Значну роль в американському баскетболі відіграють також і різні професійні об'єднання тренерів, суддів тощо. Велика кількість успішних нововведень у правилах та організації змагань стали можливими завдяки результатам спільної діяльності саме цих об'єднань фахівців.

Відбір баскетболістів до професійних клубів НБА відбувається за чітко встановленими правилами, які забезпечують необхідний баланс сил в американському професійному баскетболі. Щорічно на початку літа увага американської спортивної спільноти прикута до процедури «драфту» гравців у найсильніші професійні ліги країни. Лотерея «драфту» транслюється в прямому ефірі, а найбільш рейтингові гравці, не зігравши жодного матчу в НБА, вже стають національно відомими спортсменами.

За три тижні до проведення лотереї «драфту» здійснюється тестуван-

ня фізичних і технічних можливостей баскетболістів, яке центральне скаутське бюро ліги включило до основного списку [7]. Потенційні гравці проходять перевірку на предмет відповідності вимогам найсильнішої баскетбольної ліги світу. За підсумками проведених тестів група фахівців за розробленою системою критеріїв (рис. 4) формує рейтинг найбільш успішних новобранців. При цьому рейтингіві гравці потрапляють у клуби, які поси-ли, за підсумками попереднього сезону, останні місця в своїх конференціях та навпаки.²

Сьогодні фактично кожен гравець може взяти участь у конкурсі. Для цього необхідно хоча б один рік грати в одному із закладів вищої осві-

² Починаючи з середини 1980-х років номери «драфту» почали розігрувати у вигляді лотереї, оскільки окремі команди свідомо почали програвати кінцеві матчі сезону для можливості отримати перші номери «драфту» (найкращих молодих гравців).

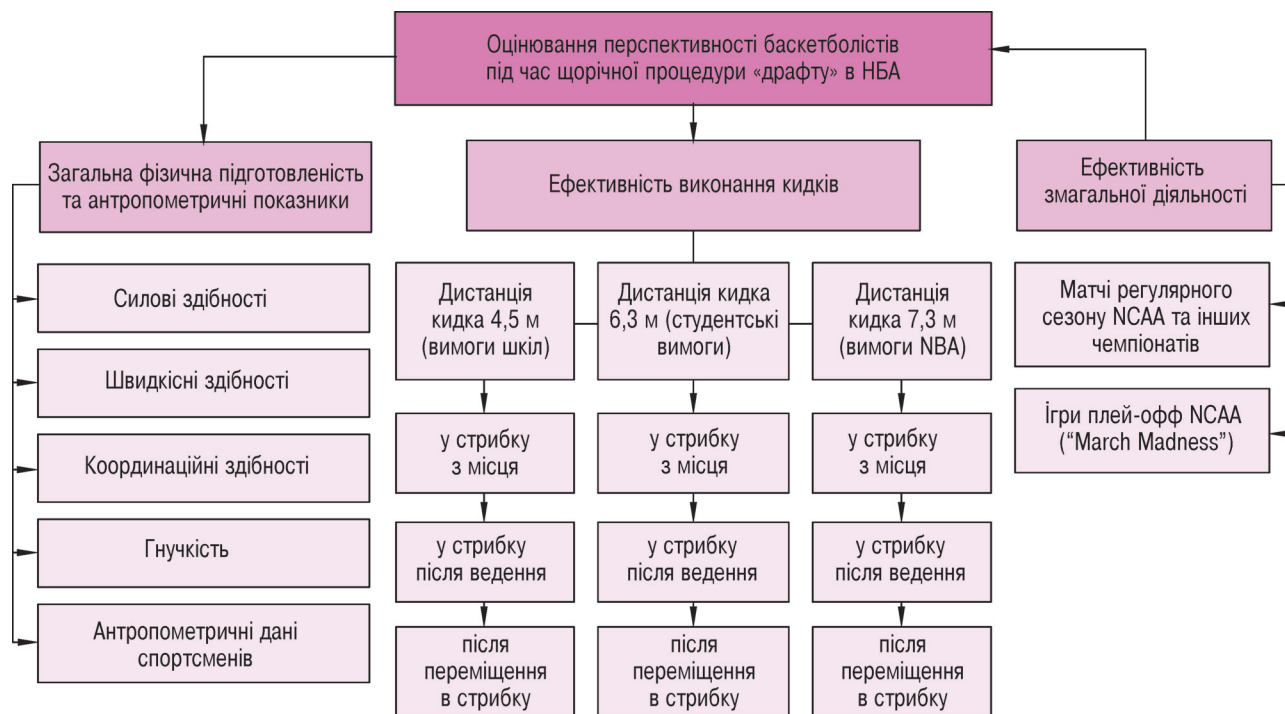

Рисунок 4 – Оцінювання перспективності баскетболістів під час щорічної процедури драфту в НБА

ти США. Таку вимогу було введено з 2006 р., до цього гравці потрапляли в професійний баскетбол без проходження студентських змагань. Можливість взяти участь у «драфті» мають і ті гравці, які отримали досвід виступів на найвищому рівні в зарубіжних професійних командах.

Усі кандидати проходять обов'язкове комплексне педагогічне тестування («Draft Combine»), яке складається з двох частин [20]. Перший напрям оцінювання – визначення рівня фізичної підготовленості (fitness level) та дослідження антропометричних даних кандидата. Другий напрям – тес-

тування кидкової підготовленості баскетболіста (серія кидкових тестів за правилами студентського та професійного баскетболу).

Для визначення рівня розвитку швидкісно-силових та швидкісних здібностей використовують стрибкові та бігові тести, координаційні здібності визначають за результатами специфічних ігрових переміщень в умовах дефіциту часу. Результати виконання цих тестів кандидатами в НБА наведено у таблиці 1 (у середньому за період з 2000 по 2019 р.).

Складна структура змагальної діяльності в баскетболі, залежність ін-

дивідуальних дій спортсменів від поведінки суперника та партнерів по команді потребують пошуку відповідних шляхів та механізмів визначення потенціалу гравця. Швидше за все ця частина процедури «драфту» має переважно формальний характер та опосередковано впливає на підсумковий рейтинг гравців. Адже досить сумнівним може бути твердження про те, що результати вистрибування вгору або жим штанги лежачи можуть суттєвим чином вплинути на остаточне визначення перспективності гравця, який претендує на те, щоб виступати в НБА. За останні роки результати виконан-

Т а б л и ц я 1. Показники фізичної підготовленості кандидатів в НБА за результатами складання тестів в рамках програми «Draft Combine»

Тест	Показник					
	$\bar{x} \pm m$	S	S ²	V, %	max	min
Жим штанги лежачи (84 кг), разів	21,73 ± 0,68	2,59	6,61	11,4	27	18
Стрибок угору з місця, см	92,85 ± 1,72	5,24	27,28	6,0,6	97,79	81,28
Стрибок угору з розбігу, см	108,4 ± 1,00	4,17	17,11	3,87	115,57	101,6
Біг 21,5 м (3/4 майданчика), с	3,05 ± 0,01	0,06	0,005	2,12	3,16	2,91
Тест «Переміщення по лініях тричкової зони», («Agility»), с	10,36 ± 0,06	0,27	0,06	2,32	10,84	9,65
Човниковий тест («Reactive shuttle test»), с	2,72 ± 0,03	0,06	0,003	2,11	2,76	2,64

ня цих тестових завдань практично не змінювались (рис. 5). Більше того, найперспективніші баскетболісти часто за результатами виконання таких тестів поступалися іншим кандидатам.

Тести, які виконуються без активної дії захисника та взаємодії із партнерами по команді, не відображають специфічні умови ведення змагальної боротьби на майданчику та навряд чи можуть бути інформативними критеріями для оцінювання майстерності баскетболіста. Дана група тестів має більшу практичну значущість під час визначення рівня функціональної підготовленості баскетболіста, особливо в тих контрольних вправах, у яких необхідно протягом тривалого періоду часу виконувати рухові дії без зниження заданої інтенсивності та техніки виконання.

Вірогідно, що остаточне рішення про формування рейтингового списку кандидатів під час «драфту» в НБА відбувається до офіційної (літньої) частини основних заходів з представлення та тестування баскетболістів і здійснюється на основі результатів виступів у студентських та інших змаганнях.

Це підтверджується тим фактом, що для того, щоб звести до мінімуму помилки під час відбору та більш точніше оцінити потенційні можливості молодого гравця, в НБА створено розгалужену систему багаторічного спостереження за перспективними спортсменами. За кожним молодим баскетболістом спостерігають фахівці, які визначають сильні та слабкі сторони його підготовленості. Така інформація може збиратися протягом кількох років [7].

Відбір баскетболістів у національну збірну США для участі в міжнародних змаганнях також має ряд специфічних особливостей. Під час відбору кандидатів практично не використовуються кількісні показники та модельні орієнтири медико-біологічного та спортивно-педагогічного спрямування, а більшість критеріїв, затверджених у програмі підготовки національних збірних, мають переважно нормативно-правовий та суб'єктивно-абстрактний характер (рис. 6) [31].

Серед критеріїв відбору, наприклад, рекомендовано враховувати такі складові: здатність до навчання, лідерські якості, позитивне ставлен-

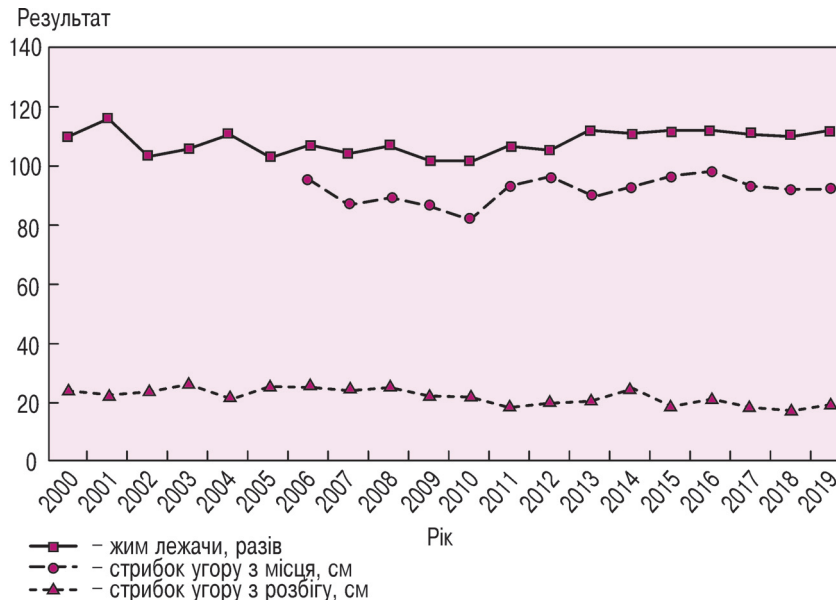

Рисунок 5 – Динаміка результатів виконання тестів для оцінювання рівня підготовленості кандидатів на «драфт» в НБА

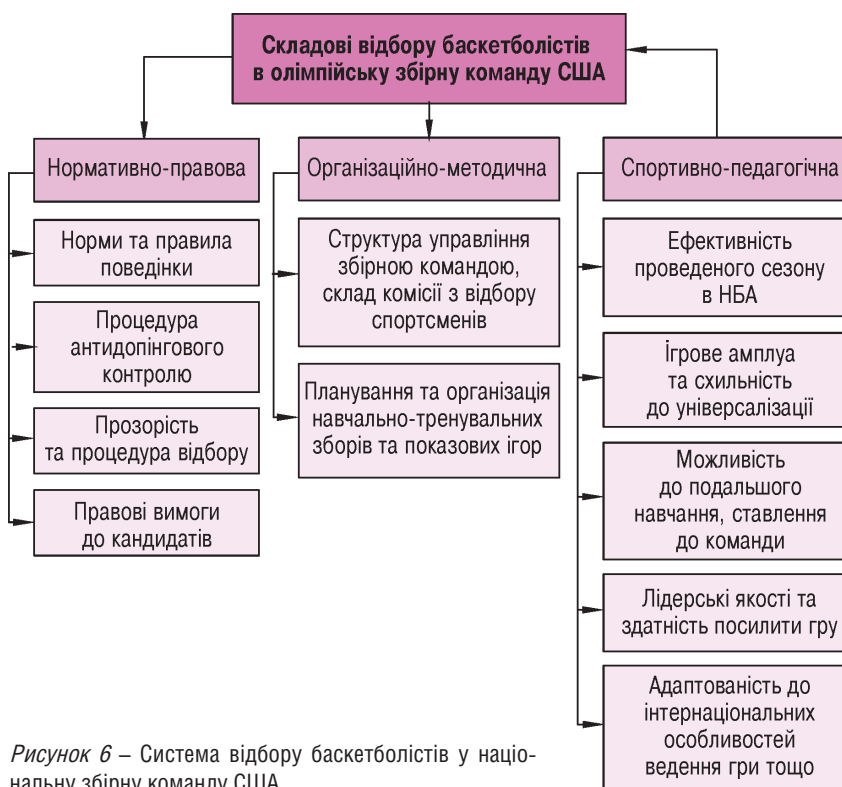

Рисунок 6 – Система відбору баскетболістів у національну збірну команду США

ня до команди та дій тренерського штабу, повага до себе й до суперників, слідування принципам спортивних змагань тощо. При цьому незрозуміло, за якими критеріями визначається відповідність кандидата у збірну цим вимогам.

Безумовно, потрібно враховувати і той факт, що рівень кандидатів у

збірну команду США настільки високий, що ці гравці самі можуть виступати модельними орієнтирами для інших спортсменів. Однак навіть і вони прибувають у розташування збірної команди в різному стані функціональної та психологічної готовності.

Остаточне рішення про формування кінцевого складу збірної команди

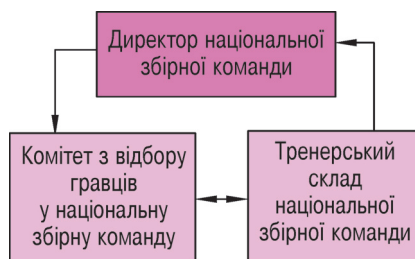

Рисунок 7 – Організаційна структура управління підготовкою національної збірної команди США з баскетболу

США приймає спеціально створений селекційний комітет, до складу якого входять тренери та директор національної команди, представник від спортсменів та інші фахівці (рис. 7).

Ефективне довготривале функціонування такої складної та багатосторонньої системи підготовки спортивного резерву в США, починаючи від шкільних змагань та масових занять і закінчуючи рівнем підготовки національних збірних команди країни, дозволяє американським спортсменам займати провідні позиції на міжнародній баскетбольній арені.

Дискусія. Результати виступів національних збірних команд на престижних міжнародних змаганнях з баскетболу свідчать про постійне загострення боротьби за найвищі нагороди. Успішний виступ національних збірних команд та наявність виконавців високого класу неможливе без функціонування ефективної багаторічної системи підготовки віддаленого та найближчого резерву. Без постійної підготовки резерву вкрай складно забезпечити спадковість поколінь та створити умови для довгострокового стратегічного планування [1, 16, 27].

Традиції підготовки баскетболістів у США завжди привертала особливу увагу з боку фахівців. Баскетбол, який зародився в 1891 р. саме в США, користувався особливою популярністю у населення. Завдяки активній протекційній діяльності США цей вид спорту було включено до програми Олімпійських ігор.

Велика кількість видатних гравців, підготовка яких відбувалася в США, свідчить про наявність та ефективність функціонування національної системи підготовки баскетболістів. Вілт Чемберлент, Карім Абдул-Джаббар, Ларі Берд, Майкл Джор-

дан, Мейджік Джонсон, Кобі Брайант, Леброн Джеймс та інші гравці стали знаковими постатями для поколінь і вплинули на розвиток не тільки баскетболу, а й спорту взагалі [2].

Проведені статистичні дослідження свідчать [3], що майже половина всіх легионерів, які виступають сьогодні в європейських та інших клубних чемпіонатах, є вихованцями американської «баскетбольної школи». За наявності дефіциту висококваліфікованих виконавців, перш за все на позиції «розігруючого» гравця, у багатьох країнах світу для вирішення цієї проблеми запрошують саме американських баскетболістів, які після отримання громадянства з успіхом представляють нову країну на міжнародних змаганнях.

Американські баскетболісти, які не отримали шансу закріпитися в НБА та потрапили до зарубіжних команд, на сучасному етапі є серйозною конкуренцією найкращим спортсменам Європи та інших країн світу. Щорічно на міжнародному ринку спортивних послуг спостерігається велика кількість американських баскетболістів, які поповнюють склади команд НБА та інших професійних та півпрофесійних ліг.

Враховуючи багаторічні успішні традиції, американська система підготовки баскетбольного резерву потребує детального розгляду. Важливим є встановлення ролі та особливостей функціонування кожної ланки в системі багаторічної підготовки баскетболістів у США.

Основою функціонування американського спорту є фундаментальні принципи, які відображають культурно-історичні та соціально-економічні особливості розвитку США. Ці принципи реалізуються і в інших напрямках державного та суспільного життя. Ініціатива виконавця, висока самоорганізація, створення конкурентних умов, які дозволяють кожному проявити себе та виявити найбільш здібних та талановитих, відсутність державного регулювання та політика невторчання в приватну підприємницьку діяльність, забезпечують природний хід подій.

У США відсутня чітка вертикаль управління сферою фізичної культури

та спорту, яка є характерною для багатьох країн світу (особливо колишнього соціалістичного табору). Спортсмен, а не система, є ключовою ланкою в процесі підготовки. Саме він та його тренер самостійно приймають рішення щодо вибору засобів підготовки та планування змагальної діяльності протягом різних циклів підготовки. Такий підхід значно ускладнює можливість централізованого управління підготовкою найсильніших спортсменів країни напередодні серйозних міжнародних змагань та створює ряд суттєвих організаційних та методичних проблем для концентрованої підготовки спортивного потенціалу.

Американська модель розвитку фізичної культури та спорту за всіма ознаками має екстенсивний характер [10, 21, 29]. Відбір гравців та підготовка резерву здійснюються природним, а не спеціально організованим шляхом. Найсильніші, за рівнем своїх спортивних результатів, баскетболісти, продовжують подальшу підготовку.

Проведені дослідження з підготовки спортивного резерву та відбору в США підтверджено даними іноземних фахівців, практичного досвіду роботи з баскетбольними командами та свідчать, що практично всі популярні в країні види спорту мають подібну специфіку підготовки спортивного резерву та функціонування системи спортивних змагань.

Висновки. Серед ключових факторів, які визначають специфічні особливості підготовки спортивного резерву та відбору в США, є:

- 1) відсутність прямого державного фінансування та управління галузю фізичного виховання і спорту;
- 2) багаточисельність, автономність та розрізненість окремих учасників фізкультурно-спортивного руху, яка призводить до відсутності єдиного центрального органу управління;
- 3) провідна роль освітніх установ під час підготовки спортивного резерву (школи, коледжі, університети);
- 4) формування ціннісного ставлення населення США до спорту та масовість занять спортивно-руховою активністю. Для американської нації цей вид спорту є невід'ємною частиною самобутньої субкультури, а воло-

діння навичками гри в баскетбол розглядається як елементарна основа фізичного виховання.

Розвиток баскетболу та підготовка спортивного резерву в США визначаються функціонуванням трьох відносно самостійних ланок унікальної системи: 1) шкільний та студентський спорт як основа багаторічної підготовки резерву для професійного спорту; 2) професійні баскетбольні клуби та чемпіонати; 3) управлінсько-консультативні організації та об'єднання для координації та управління видом спорту в країні, комунікація з міжнародними організаціями та владою, консолідація зусиль окремих учасників багатоступеневої та розрізненої системи.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з вивченням особливостей підготовки спортивного резерву та технологій відбору баскетболістів на етапах багаторічного вдосконалення в різних країнах світу.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що відсутній будь-який конфлікт інтересів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бальсевич ВК. Спортивный талант: генезис, выявление, развитие, реализация. Современный олимпийский спорт: тез. докл. Киев. 1997; 238-9.
2. Безмилов М. Відбір та багаторічна підготовка баскетболістів в різних країнах світу. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2017; 3: 3-9. DOI: <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2017.3.3-9>
3. Безмилов М. Комплектування команд високої кваліфікації в умовах інтернаціоналізації світового баскетболу. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2016; 3: 3-11. DOI: <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2016.3.3-11>
4. Безмилов М, Шинкарук О, Тенденції та актуальні проблеми підготовки баскетболістів високого класу в сучасних умовах глобалізації та популяризації баскетболу. Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. наук. праць. Костюкевич ВМ, редактор. Вінниця, 2020; 9: 112-131. DOI: [https://doi.org/10.31652/2071-5285-2020-9\(28\)-112-131](https://doi.org/10.31652/2071-5285-2020-9(28)-112-131)
5. Безмилов Н, Шинкарук О, Мурзин Е. Система отбора игроков и подготовка резерва для национальной сборной команды по баскетболу. Спортивный вестник Придніпров'я. 2016; 1: 5-14.
6. Безмилов Н, Шинкарук О, Жигон С. Особенности отбора баскетболистов на этапе специализированной базовой подготовки. Физкультура, спорт и культура здоровья в современном обществе. 2020; 2 (50), 93-102. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2020-02-93-102>
7. Гуськов СИ, Платонов ВН, Линец ММ, Юшко БН. Профессиональный спорт. Киев, Олимпийская лит. 2000; 392 с.
8. Николаенко ВВ. Рациональная система многолетней подготовки футболистов к достижению высшего спортивного мастерства: монография. Киев: Саммит-книга, 2014. 336 с.
9. Павленко Ю, Андреев О. Модель долгосрочного развития спортсменов в США на олимпийском спорте. 2017; 2: 69-75.
10. Платонов ВН. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения: учебник [для тренеров]: в 2 кн. Киев: Олимпийская лит., Кн. 2., 2015; 752 с.
11. Шинкарук О. Особливості організації відбору спортсменів у циклічних видах спорту. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2002; 1: 34-42.
12. Шинкарук ОА. Обґрунтування використання фізіологічних показників як критеріїв відбору спортсменів у циклічних видах спорту. Актуальні проблеми фізичної культури і спорту: зб. наук. пр. Київ, 2004: Вип. 3; 52-5.
13. Шинкарук О. Особливості олімпійської підготовки спортсменів у зарубіжних країнах. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: збірник наукових праць. Луцьк. 2012; 1 (17); 126-9.
14. Шинкарук О. Узагальнення досвіду організації відбору в олімпійському спорті. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2001; 2-3; 35-9 URI: <http://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/7878787/246>
15. Шинкарук О, Безмилов М. Теоретико-методичні засади розробки та використання модельних характеристик техніко-тактичних дій баскетболістів високої кваліфікації. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2013; 2; 35-44. DOI: <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2013.2.35-44>
16. Шинкарук О, Мітова О. Система контролю підготовки початківців у командних спортивних іграх: проблемні питання та сучасні підходи. Спортивний вісник Придніпров'я. 2017; 1:105-112. <http://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/7878787/1119>
17. Byshevets N, Shynkaruk O, Stepanenko O, Gerasymenko S, Tkachenko S, Synihovets I, Filipov V, Serhiyenko K, Iakovenko O. Development skills implementation of analysis of variance at sport-pedagogical and biomedical researches. Journal of Physical Education and Sport, 2019; 19 (6), Art 311, pp 2086 – 2090, 2019 o DOI:10.7752/jpes.2019.s631
18. Byshevets N, Denysova L, Shynkaruk O, Serhiyenko K, Usychenko V, Stepanenko O, Syvash I. Using the methods of mathematical statistics in sports and educational research. Journal of Physical Education and Sport, 2019; 19 (3), Art 148, pp 1030-4. DOI:10.7752/jpes.2019.s3148
19. DiFiori JP, Güllich A, Brenner JS, Côté J, Hainline B, Ryan III E, Malina RM. The NBA and youth basketball: Recommendations for Promoting a healthy and positive experience. Sport Medicine. 2018; V 48; 2053-65.
20. Draft Combine NBA [електронний ресурс]: <https://stats.nba.com/draft/combine/>
21. Green M, Houlihan B. Elite sport development: Policy learning and political priorities. New York: Taylor & Francis, 2005.
22. Kostiukevych V, Lazarenko N, Shchepotina N, Poseletska K, Stasiuk V, Shynkaruk O, Borysova O, Denysova L, Potop V, Vozniuk T, Dmytrenko S, Kulchytska I, Konnova M, Iakovenko O. Programming of the training process of qualified football players in the competitive period of the macrocycle. Journal of Physical Education and Sport, 2019; 19 (6), Art 329; 2192-99, DOI:10.7752/jpes.2019.s6329
23. Kostiukevych V, Shchepotina N, Zhovnych O, Shynkaruk O, Koliadych Yu, Hatsoieva L, Voronova V, Vozniuk T, Kaplinskyi V, Diachenko A, Chernyshenko T, Konnova M. Highly Qualified Grass Hockey Sportswomen's Adaptation to Training Intensity in the Macrocycle Preparatory Period. Journal of Physical Education and Sport, 2020; 20 (1), Art 55; pp 385-94. DOI:10.7752/jpes.2020.s1055
24. Kostiukevych V, Shynkaruk O, Kulchytska I, Borysova O, Vozniuk T, Yakovliv V, Denysova L, Konnova M, Khurtenko O, Perepelytsia O, Polishchuk V, Shevchuk L. Training process construction of the qualified volleyball women players in the preparatory period of two-cycle system of the annual training on the basis of model training tasks. Journal of Physical Education and Sport, 2019; 19 (2), Art 63; 427-35. <https://efsupit.ro/images/stories/februarie2019/Art63.pdf>
25. Kostiukevych V, Shynkaruk O, Shchepotina N, Voronova V, Shevchuk L, Zmievska O, Stasiuk V, Gordiichuk H, Putiatina G, Drachuk A, Danchuk P. The construction of the training process of highly skilled football players at the special preparation phase of the preparation period. Physical Education and Sport, 2020; 1: 39 – 45. DOI: 10.37393/JASS.2020.01.3
26. Lockhart C. The roots of American exceptionalism: history, institutions and culture. New York: Palgrave Macmillan, 2003.
27. Shynkaruk O, Krasilshchikov O. Athletes' training system at the contemporary period of the development of the olympic sport. Abstracts of Scientific international conference on physical Education and Allied sciences "Olympics down the ages 2020, 27-29 February. 2020; 44-5
28. Smolianov P, Zakus D, Gallo J. Sport development in the United States: High performance and mass participation. New York, 2014.
29. Sparvero E, Chalip L, Green CB. United States . Comparative Elite Sport Development: systems, structures and public policy. B. Houlihan, M. Green [eds.]. Oxford, 2008: 242-71.
30. Stroganov S, Serhiyenko K, Shynkaruk O, Byshevets N, Denysova L, Yukhno Yu, Stepanenko O, Ulan A. Features of preventive activity at the initial stage of training of many years standing of young basketball players. Journal of Physical Education and Sport, 2020; 20 (1), Art 66: 452-5. DOI:10.7752/jpes.2020.s1066
31. USA basketball athlete selection procedures 2020 Olympic Games men's basketball [електронний ресурс]: <https://www.usab.com/basketball/media/pdfs/2017/2020>
32. Voronova V, Khmelniiska I, Shynkaruk O, Borysova O, Kostyukevich V, Zhovnych Oa. Gender peculiarities of personality's qualities development in football Journal of Physical Education and Sport. 202; 20 (1), Art 71: 484 – 89. DOI:10.7752/jpes.2020.s1071

LITERATURE

1. Balsevich VK. Sports talent: genesis, discovery, development, realization. Sovremenny olimpiyskiy sport: tez. dokl. Kiev. 1997; 238-9.
2. Bezmylov M. Selection and long-term training of basketball players in different countries. Teoriia i metodyka fizykhovannia i sportu. 2017; 3: 3-9. DOI: <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2017.3.3-9>
3. Bezmylov M. Manning high qualification teams in conditions of world basketball internationalization. Teoriia i metodyka fizykhovannia i sportu. 2016; 3: 3-11. DOI: <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2016.3.3-11>
4. Bezmylov M, Shynkaruk O, Trends and actual problems of highly skilled basketball player

preparation in modern conditions of basketball globalization and popularization. *Fizychna kultura, sport ta zdorovia natsii: zb. nauk. prats.* Kostiukevych VM, editor. Vinnytsia, 2020; 9: 112-131. DOI: [https://doi.org/10.31652/2071-5285-2020-9\(28\)-112-131](https://doi.org/10.31652/2071-5285-2020-9(28)-112-131)

5. Bezmylov N, Shynkaruk O, Murzin E. System of athlete selection and reserve preparation for national basketball team. *Sportyvnyi visnyk Prydniprovia*. 2016; 1: 5-14.

6. Bezmylov N, Shynkaruk O, Zhigon S. Peculiarities of basketball player selection at the stage of specialized basic preparation. *Fizkultura, sport i kultura zdorovya v sovremennom obshchestve*. 2020; 2 (50), 93-102. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2020-02-93-102>

7. Guskov SI, Platonov VN, Linets MM, Yushko BN. *Professional sport*. Kiev: Olimpiyskaya literatura. 2000; 392 p.

8. Nikolayenko VV. Rational system of long-term preparation of footballers for achieving high sports mastery: monograph. Kiev: Sammit-kniga, 2014. 336 p.

9. Pavlenko Y, Andreev O. Model of athlete long-term development in the USA. *Nauka v Olimpiyskom sporte*. 2017; 2: 69-75.

10. Platonov VN. System of athletes' preparation in the Olympic sport. General theory and its practical applications: textbook [for coaches]: in 2 books. Kiev: Olimpiyskaya literatura, Book 2. 2015; 752 p.

11. Shynkaruk O. Peculiarities of athlete selection organization in cyclic sports events. *Teoriia i metodyka fizykhovannia i sportu*. 2002; 1: 34-42.

12. Shynkaruk OA. Substantiating the usage of physiological indices as the athlete selection criteria in cyclic sports events. *Aktualni problem fizykultury i sportu: zb. nauk. pr. Kyiv*, 2004: Iss. 3; 52-5.

13. Shynkaruk O. Features of the Olympic preparation of athletes in foreign countries. *Fizychnye vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi: zb. nauk. prats.* Lutsk. 2012: 1 (17); 126-9.

14. Shynkaruk Шинкарук О. Узгальнення досвіду організації відбору в олімпійському спорті. *Теорія і методика фізкультури і спорту*. 2001: 2-3; 35-9 URI: <http://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/787878787/246>

15. Shynkaruk O, Bezmylov M. Theoretic-methodical bases of elaboration and usage of model characteristics of technico-tactical actions of highly skilled basketball players. *Teoriia i metodyka fizykhovannia i sportu*. 2013: 2; 35-44. DOI: <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2013.2.35-44>

16. Shynkaruk O, Mitova O. The system of control of preparation of beginners in team sports games: problem questions and modern approaches. *Sportyvnyi visnyk Prydniprovia*. 2017; 1:105-112. <http://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/787878787/1119>

17. Byshevets N, Shynkaruk O, Stepanenko O, Gerasymenko S, Tkachenko S, Synihovets I, Filipov V, Serhiyenko K, Iakovenko O. Development skills implementation of analysis of variance at sport-pedagogical and biomedical researches. *Journal of Physical Education and Sport*, 2019; 19 (6), Art 311, pp 2086 – 2090, 2019 o DOI:10.7752/jpes.2019.s631

18. Byshevets N, Denysova L, Shynkaruk O, Serhiyenko K, Usychenko V, Stepanenko O, Syvash I. Using the methods of mathematical statistics in sports and educational research. *Journal of Physical Education and Sport*, 2019; 19 (3), Art 148, pp 1030-4. DOI:10.7752/jpes.2019.s3148

19. DiFiori JP, Güllich A, Brenner JS, Côté J, Hainline B, Ryan III E, Malina RM. The NBA and youth basketball: Recommendations for Promot-

ing a healthy and positive experience. *Sport Medicine*. 2018; V 48; 2053-65.

20. Draft Combine NBA [електронний ресурс]: <https://stats.nba.com/draft/combine/>

21. Green M, Houlihan B. *Elite sport development: Policy learning and political priorities*. New York: Taylor & Francis, 2005.

22. Kostiukevych V, Lazarenko N, Shchepotina N, Poseletska K, Stasiuk V, Shynkaruk O, Borysova O, Denysova L, Potop V, Vozniuk T, Dmytrenko S, Kulchytska I, Konnova M, Iakovenko O. Programming of the training process of qualified football players in the competitive period of the macrocycle. *Journal of Physical Education and Sport*, 2019; 19 (6), Art 329; 2192-99, DOI:10.7752/jpes.2019.s6329

23. Kostiukevych V, Shchepotina N, Zhovnych O, Shynkaruk O, Koliadych Yu, Hatsoieva L, Voronova V, Vozniuk T, Kaplinskiy V, Diachenko A, Chernyshenko T, Konnova M. Highly Qualified Grass Hockey Sportswomen's Adaptation to Training Intensity in the Macrocycle Preparatory Period. *Journal of Physical Education and Sport*, 2020; 20 (1), Art 55; pp 385-94. DOI:10.7752/jpes.2020.s1055

24. Kostiukevych V, Shynkaruk O, Kulchytska I, Borysova O, Vozniuk T, Yakovliv V, Denysova L, Konnova M, Khurtenko O, Perepelytsia O, Polishchuk V, Shevchyk L. Training process construction of the qualified volleyball women players in the preparatory period of two-cycle system of the annual training on the basis of model training tasks. *Journal of Physical Education and Sport*, 2019; 19 (2), Art 63; 427-35. <https://efsupit.ro/images/stories/februarie2019/Art63.pdf>

25. Kostiukevych V, Shynkaruk O, Shchepotina N, Voronova V, Shevchenko L, Zmievska O, Stasiuk V, Gordiichuk H, Putiatina G, Drachuk A, Danchuk P. The construction of the training process of highly skilled football players at the special preparation phase of the preparation period. *Physical Education and Sport*, 2020; 1: 39 – 45. DOI: 10.37393/JASS.2020.01.3

26. Lockhart C. *The roots of American exceptionalism: history, institutions and culture*. New York: Palgrave Macmillan, 2003.

27. Shynkaruk O, Krasilshchikov O. Athletes' training system at the contemporary period of the development of the olympic sport. Abstracts of Scientific international conference on physical Education and Allied sciences "Olympics down the ages 2020, 27-29 February. 2020; 44-5

28. Smolianov P, Zakus D, Gallo J. *Sport development in the United States: High performance and mass participation*. New York, 2014.

29. Sparvero E, Chalip L, Green CB. *United States . Comparative Elite Sport Development: systems, structures and public policy*. B. Houlihan, M. Green [eds.]. Oxford, 2008: 242-71.

30. Stroganov S, Serhiyenko K, Shynkaruk O, Byshevets N, Denysova L, Yukhno Yu, Stepanenko O, Ulan A. Features of preventive activity at the initial stage of training of many years standing of young basketball players. *Journal of Physical Education and Sport*. 2020; 20 (1), Art 66: 452 – 5. DOI:10.7752/jpes.2020.s1066

31. USA basketball athlete selection procedures 2020 Olympic Games men's basketball [електронний ресурс]: <https://www.usab.com/basketball/media/pdfs/2017/2020>

32. Voronova V, Khmelniitska I, Shynkaruk O, Borysova O, Kostyukevich V, Zhovnych Oa. Gender peculiarities of personality's qualities development in football *Journal of Physical Education and Sport*. 202; 20 (1), Art 71: 484 – 89. DOI:10.7752/jpes.2020.s1071

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Безмилов Микола Миколайович <https://orcid.org/0000-0001-7379-9851>,
kaupervud2020@ukr.net
Федерація баскетболу України

Національний університет фізичного виховання і спорту України, 03150, Київ,
вул. Фізкультури, 1

Шинкарук Оксана Анатоліївна <http://orcid.org/0000-0002-1164-9054>, shi-oksana@ukr.net

Національний університет фізичного виховання і спорту України, 03150, Київ,
вул. Фізкультури, 1

Мерфі Терренс Реймонд <https://orcid.org/0000-0002-9145-0319>, E-mail: murphytrkraine@yahoo.com

Асистент головного тренера, МБК «Миколаїв», Суперліга, Федерація баскетболу України (ФБУ)
Магістр гуманітарних наук Університет штату Мічиган (Michigan State University, East Lansing, MI, USA)

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Bezmylov Nikolay <https://orcid.org/0000-0001-7379-9851>, kaupervud2020@ukr.net
Ukraine basketball Federation

National University of Ukraine on Physical Education and Sport, 03150, Kyiv, Fizkul'tury str., 1

Shynkaruk Oksana <http://orcid.org/0000-0002-1164-9054>, shi-oksana@ukr.net

National University of Ukraine on Physical Education and Sport, 03150, Kyiv, Fizkul'tury str., 1

Murphy Terrence Raymond ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9145-0319>, E-mail: murphytrkraine@yahoo.com

Assistant coach, MBC Mykolaiv, Superleague, Ukrainian Basketball Federation (FBU)
Master of Arts in Education, Concentration in Sport Leadership and Coaching, Michigan State University, East Lansing, MI, USA